

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

روزه و مسواک

(ترجمه)

از عامر بن ربیعہ روایت است که گفت:

«رَأَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَسْتَاكُ، وَهُوَ صَائِمٌ مَا لَا أُحْصِي أَوْ أَعُدُّ»

ترجمه: رسول الله صلی الله علیه وسلم را در وقت روزه آنقدر در حال مسواک زدن دیدم که نمی‌توانم آن را بشمارم.

ابوهریره از رسول الله صلی الله علیه وسلم روایت می‌کند که فرمودند:

«لَوْلَا أَنْ أَشَقَّ عَلَيَّ أُمَّتِي لِأَمْرَتُهُمْ بِالسَّوَاكِ عِنْدَ كُلِّ وُضُوءٍ»

ترجمه: اگر بر امت من سخت نمی‌شد، به آنان دستور می‌دادم که برای هر وضو مسواک بزنند.

جابر و زید بن خالد نیز مانند این حدیث را از رسول الله صلی الله علیه وسلم روایت نموده اند؛ در حالی که روزه‌دار از سایر افراد متمایز نشده.

حضرت عایشه از رسول الله صلی الله علیه وسلم روایت می‌کند که آن حضرت فرمودند:

«مَطْهَرَةٌ لِلْفَمِ، مَرْضَاةٌ لِلرَّبِّ" وَقَالَ عَطَاءٌ وَقَتَادَةُ يَبْتَلِعُ رِيْقَهُ»

ترجمه: مسواک زدن دهان را پاک می‌کند و باعث رضایت پروردگار می‌شود، و عطاء و قتاده گفتند که رسول الله صلی الله علیه وسلم آب مسواک را قورت می‌داد.

این حدیث شریف ما را از عملی مطلع می‌سازد که رسول الله صلی الله علیه وسلم در حین روزه انجام می‌دادند و آن عبارت از مسواک زدن است. حدیث شریف زمان و برخی مزایای مسواک را بیان نموده و رسول الله صلی الله علیه وسلم در حالت روزه و افطار مسواک می‌زدند. اگر شکننده‌های روزه را استثنا قرار دهیم، متوجه می‌شویم کارهایی که انجام آن بر ما واجب است و کارهایی که نباید انجام دهیم، یکی شده اند. بنابراین، مسلمان نباید به بهانه روزه از انجام هیچ فرضی خودداری نماید؛ کاری که برخی مسلمانان این روزگار از روی نادانی یا نیرنگ انجام می‌دهند.

آری، رسول الله صلی الله علیه وسلم در ماه رمضان نیز مانند ماه‌های پیش از آن دندان‌های خود را مسواک می‌کردند؛ با وجود این که انجام آن نسبت به ترک آن ارجحیت دارد. بنابراین، حکم مسواک در حالت روزه و افطار یکسان است؛ پس بر ما واجب است که در این ماه به انجام حلال و پرهیز از حرام ادامه دهیم و خستگی، روزه و دیگر اموری را که از لحاظ شرعی عذر پنداشته نمی‌شود، بهانه نکنیم.

در این قسمت، حدیث شریف به بیان حکمت استفاده از مسواک می‌پردازد و می‌گوید که مسواک باعث طراوت دهان و از بین رفتن بوی آن می‌شود. علی‌رغم گمان برخی از مردم، این موضوعات دلیل مشروعیت مسواک نمی‌باشد؛ بلکه از جمله مزایای انجام این کار می‌باشد و لازم و ضروری است که انگیزه ما از مسواک زدن رضایت الله باشد تا پاداش آن را حاصل نماییم.

برخی مردم در اجرای احکام شریعت تردید دارند و با این حال گمان می‌برند که بهترین کار نیک را انجام می‌دهند. دلیل این تردید، ناتوانی یا عدم درک علت و هدف احکامی است که الله متعال برای ما قانون نهاده است. بنابراین، هر مسلمانی باید بداند که هر آنچه را الله متعال در شریعت قرار داده، تا زمانی که طبق آنچه رسول الله صلی الله علیه وسلم آورده، تطبیق

نمایند، برای تمام مردم خیر و نیکی به ارمغان خواهد آورد! باید احکام شریعت به صورت کامل اجرا شود تا انسان، خوشبختی واقعی و عدالت ربانی را احساس کند.

از الله متعال خواهانیم که ما در حال پیمودن راه رسول الله صلی الله علیه وسلم و پیروی از ایشان در هر امر کوچک و بزرگی به پایان این ماه مبارک برساند! روزه و قیامان را مورد قبول درگاه خویش قرار داده و آن را خاص برای خودش بگرداند! اللهم آمین!

نویسنده: داکتر ماهر صالح (رحمه الله)

مترجم: طه خالد